

**XXVIII OLIMPIADA WIEDZY ELEKTRYCZNEJ
I ELEKTRONICZNEJ
ZESPÓŁ SZKÓŁ TECHNICZNYCH**

LEŻAJSK 2004

TEST DLA GRUPY ELEKTRONICZNEJ

WYJAŚNIENIE:

Przed przystąpieniem do udzielenia odpowiedzi przeczytaj uważnie poniższy tekst.

Test zawiera 50 pytań.

Odpowiedzi należy udzielać na załączonej karcie odpowiedzi. W lewym górnym rogu karty wpisz swoje imię i nazwisko, nie wpisuj nic w miejsce przeznaczone na KOD.

Należy wybrać jedną poprawną odpowiedź oznaczona literami a, b, c, d i zaznaczyć ją krzyżykiem (X) na karcie odpowiedzi.

Jeżeli uznasz, że zaznaczona odpowiedź jest błędna, należy otoczyć ją wyraźnym kółkiem, a prawidłową odpowiedź zaznaczyć krzyżykiem.

Jeżeli uważasz, że żadna odpowiedź nie jest właściwa, wpisz krzyżyk (X) poza tabelką w dodatkowej kolumnie.

Można korzystać jedynie z przyborów do pisania i rozdawanych kart brudnopisów. **Korzystanie z kalkulatorów, notebook'ów itp. jest zabronione.**

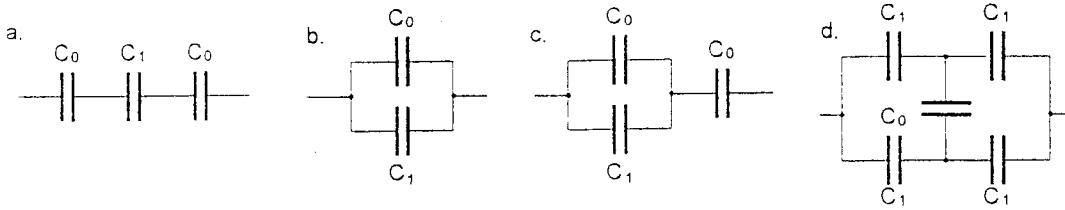
Za każdą prawidłową odpowiedź otrzymuje się jeden punkt. W przypadku zaznaczenia dwóch lub więcej odpowiedzi oraz nie podania żadnej odpowiedzi, nie otrzymuje się punktu.

Maksymalna liczba punktów 50.
CZAS ROZWIĄZYWANIA: 150 min.
Życzymy powodzenia.

1. Wskutek awarii miernika, aby zmierzyć pojemność kondensatora skorzystano z omomierza przystosowanego do pomiaru dużych rezystancji ($15\text{M}\Omega$). Dla tego typu kondensatorów producent gwarantuje, że tangens kąta stratności określony przy 100kHz wynosi 5×10^{-4} . Oszacuj pojemność kondensatora.

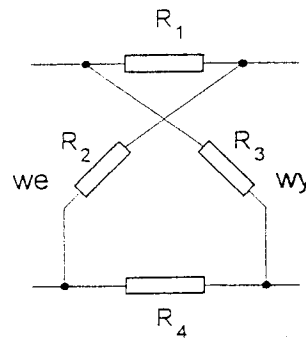
- a. 680 pF b. 470 pF c. 330 pF d. 220 pF

2. W kondensatorach dla wysokich częstotliwości wskutek obecności indukcyjności doprowadzeń pojawia się rezonans własny, o częstotliwości f_r . Dany jest kondensator o pojemności C_0 i $f_r=2\text{MHz}$. Dysponujemy też innym kondensatorem (C_1 , $f_r=150\text{MHz}$). W jakim układzie można zwiększyć f_r ($>2\text{MHz}$) nie zmniejszając pojemności C_0 .

3. Parametry h_{11} i h_{12} poniższego czwórnika wynoszą:

	h_{11}	h_{12}
a.	$R_1 \parallel (R_3+R_2) \parallel R_4$	$\frac{R_3}{R_1+R_3} \frac{R_4}{R_2+R_4}$
b.	$R_1 \parallel (R_2+R_3) \parallel R_4$	$\frac{R_1}{R_2} \frac{R_3}{R_4}$
c.	$(R_1+R_4) \parallel (R_2+R_3)$	$\frac{R_1}{R_2+R_3} \frac{R_4}{R_2+R_3}$
d.	$(R_1+R_2) \parallel (R_3+R_4)$	$\frac{R_2}{R_1+R_4} \frac{R_4}{R_1+R_4}$

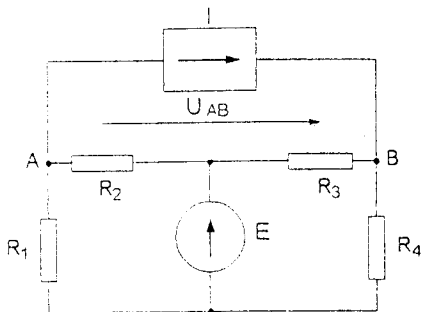

|| - oznacza połączenie równoległe, pierwszeństwo wykonywania działania

4. j.w. tylko parametry h_{21} i h_{22}

	h_{21}	$1/h_{22}$
a.	$\frac{R_4}{R_2+R_4} \frac{R_3}{R_1+R_3}$	$(R_1+R_3) \parallel (R_2+R_4)$
b.	$\frac{R_1}{R_2} \frac{R_3}{R_4}$	$R_1 \parallel (R_3+R_2) \parallel R_4$
c.	$\frac{R_1}{R_2+R_3} \frac{R_4}{R_2+R_3}$	$(R_1+R_2) \parallel (R_3+R_4)$
d.	$\frac{R_2}{R_1+R_4} \frac{R_4}{R_1+R_4}$	$(R_1+R_4) \parallel (R_2+R_3)$

5. Wyznacz napięcie na źródle prądu stałego $I=1\text{A}$, $E=1,5\text{V}$, $R_1=1,5\Omega$, $R_2=3\Omega$, $R_3=1\Omega$, $R_4=4\Omega$.

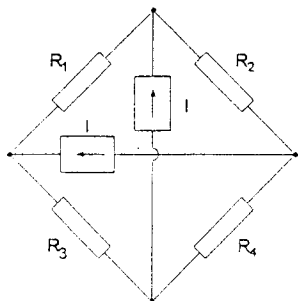

- a. $2,5\text{V}$ b. $1,5\text{V}$ c. 0V d. -2V

6. W poniższym układzie zależność między rezystancjami wynosi:

$$R_2=R_3=R$$

$$R_1=3R, R_4=0,5R$$

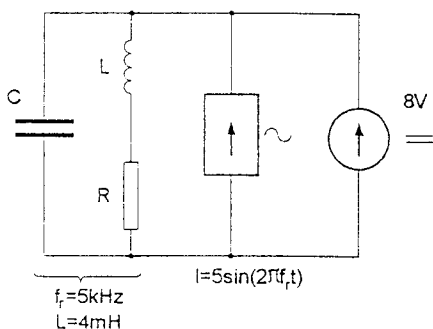

Źródła prądu idealne i identyczne. Różnica napięć (bez uwzględniania znaków) na rezystorach \$R_1\$ i \$R_4\$ wyniesie:

- a. $1,5 IR$ b. IR c. $0,5 IR$ d. 0

7. W poniższym układzie (idealne źródła napięcia i prądu) średnia wartość energii zgromadzonej w cewce rzeczywistej wyniesie:

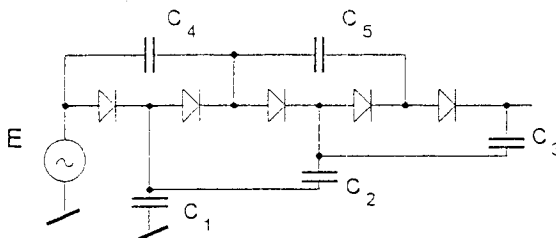
(dobroć cewki dla częstotliwości rezonansowej ma wartość 40π)

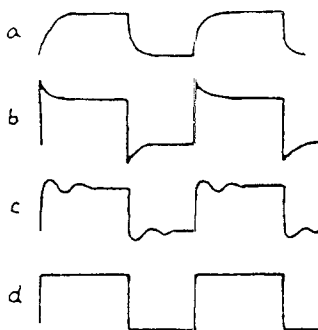
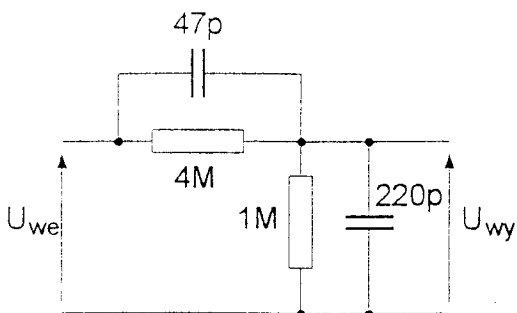
- a. $\frac{\pi}{20} \text{ J}$ b. $0,128 \text{ J}$ c. 1 J d. 0

8. Poniższy układ jest zasilany napięciem zmiennym 30kHz o wartości międzyszczytowej E , diody impulsowe, pojemności 10nF , układ nieobciążony. Wartości napięć na kondensatorach C_1, C_2, C_3 wynoszą odpowiednio:

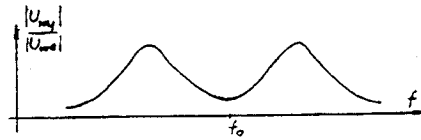
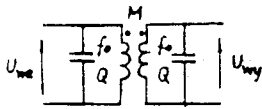
C_1	C_2	C_3
a. E	$3E$	$5E$
b. E	$2E$	$2E$
c. $2E$	E	E
d. $0,5E$	E	E

9. Na wejście poniższego, nieobciążonego czwórnika podano falę prostokątną. Co otrzymamy na wyjściu? ($f_{we}=5\text{MHz}$)

10. Charakterystyka amplitudowa węgla (zakładamy sterowanie napięciowe, wyjście nieobciążone):

- zmniejszyć M
- zwiększyć dobroć
- zwiększyć M
- zmniejszyć dobroć

11. Aby poprawić stosunek sygnału do szumu zespołu mikrofon dynamiczny- przedwzmacniacz zastosowano pomiędzy nimi sprzężenie:

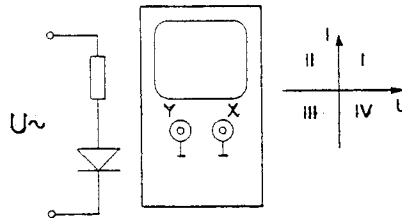
- pojemnościowe
- bezpośrednie
- mikrofon w gałęzi mostka, na przekątnej wzmacniacz różnicowy
- transformatorowe

12. We wzmacniaczu tranzystorowym OE zamiast pojedynczego tranzystora zastosowano równoległe połączenie dwóch identycznych.

- szumy wzmacniacza wzrosną o 6dB
- poziom szumów nie ulegnie zmianie
- poziom szumów zmaleje o 3dB
- poziom szumów zmaleje o 6dB

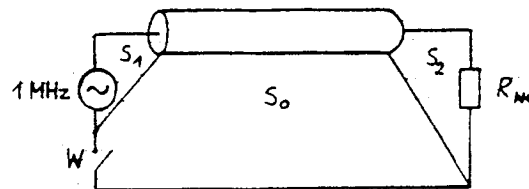
13. W celu zaobserwowania charakterystyki $I=f(U)$ diody, poniższy układ zasilono napięciem sinusoidalnym. Po prawidłowym połączeniu do wzmacniacza x i y oscyloskopu, otrzymamy charakterystykę dla kierunku przewodzenia w ćwiartce:

- I
- II
- III
- IV

14. W celu zmniejszenia zakłóceń od zmiennych pól magnetycznych, tor nadajnik-odbiornik połączono przewodem z ekranem miedzianym (nie stanowi przeszkody dla pola magnetycznego). Strumień pola prostopadły do rysunku. Po zamknięciu wyłącznika W napięcie zakłóceń:

- zmaleje
- pozostanie bez zmian
- wzrośnie z krotnością $\frac{S_0 + S_1 + S_2}{S_1 + S_2}$
- wzrośnie z krotnością $\frac{S_0}{S_1 + S_2}$

S_0, S_1, S_2 - pola przenikania strumienia

15. Wybierz nieprawdziwe stwierdzenie (USZ- ujemne sprzężenie zwrotne).

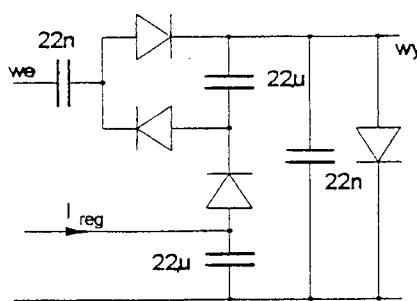
- USZ poszerza pasmo wzmacniacza
- USZ zmniejsza zniekształcenia nieliniowe
- USZ zmniejsza stosunek sygnału do szumu
- USZ wprowadza zniekształcenia typu TIM

16. Rzeczywisty wtórnik emiterowy na tranzystorze bipolarnym dla wysokich częstotliwości może posiadać:

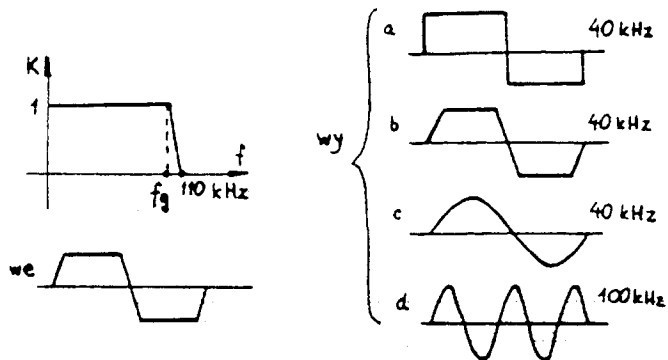
- ujemną impedancję wejściową
- wzmocnienie > 1
- ujemną impedancję wyjściową
- duży poziom szumów złącza B-C

17. Poniższy układ wykorzystasz jako sterowany prądem:

- a. demodulator FM
- b. dyskryminator amplitudy
- c. demodulator AM
- d. układ selektywny

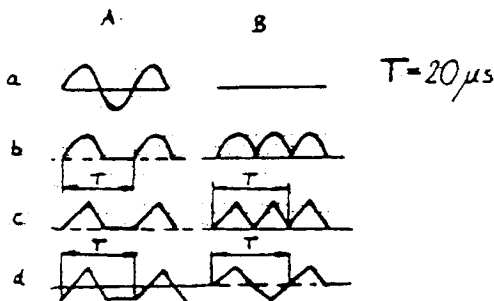
18. Na wejście wzmacniacza prądu stałego o $f_g=100\text{kHz}$ podano przebieg o kształcie trapezu równoramiennego, bez składowej stałej i częstotliwości 40kHz. Co otrzymamy na wyjściu?

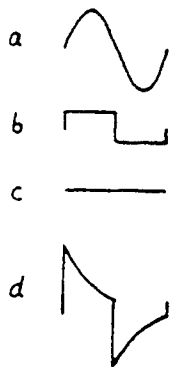
19. Na wejście filtra pasmowego ($f=50\text{kHz}$, $Q=100$) podano przebieg prostokątny o częstotliwości 50kHz bez składowej stałej:

- A. wyprostowany 1-połówkowo
- B. wyprostowany 2-połówkowo

Co otrzymamy na wyjściu?

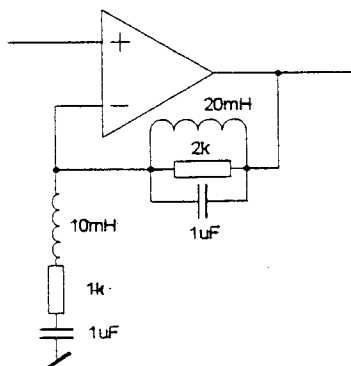

20. Wzmacniacz częstotliwości akustycznych ma 3dB-owe pasmo $16\text{Hz} \pm 20\text{kHz}$. Na jego wejście podano przebieg prostokątny (bez składowej stałej o wypełnieniu $\frac{1}{2}$ i amplitudzie nie przekraczającej dopuszczalnego poziomu). Co otrzymamy na wyjściu, jeżeli częstotliwość przebiegu prostokątnego wynosi 10Hz?

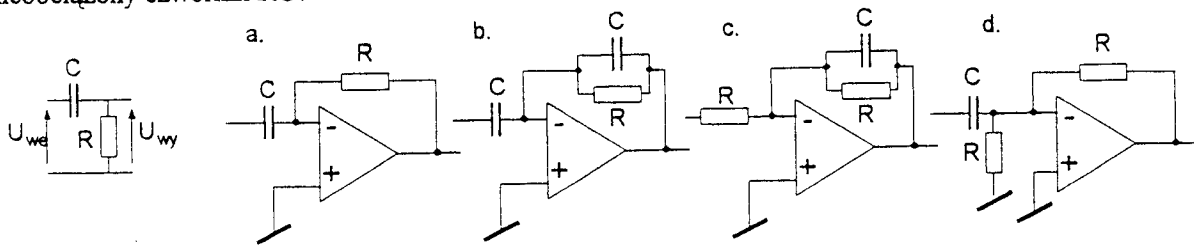

21. Wzmocnienie układu dla składowej stałej wynosi:

- a. 3
- b. 2
- c. 1
- d. 0

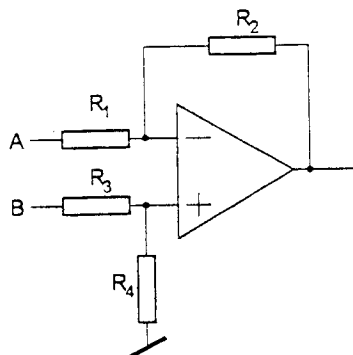

22. Który układ ze wzmacniaczem operacyjnym ma identyczną charakterystykę wzmocnienia 1 razy jak nieobciążony czwórnik RC?

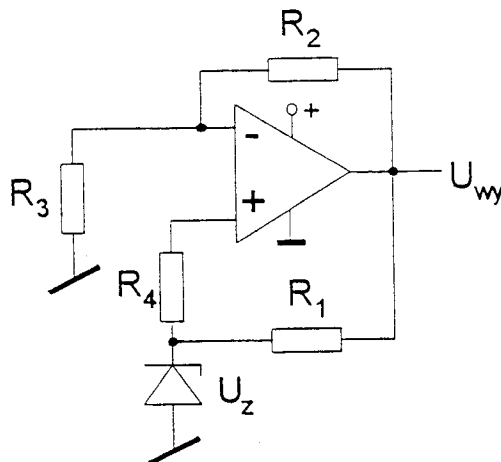
23. dla wzmacniacza różnicowego ($R_2 R_3 = R_1 R_4$) rezystancja wejściowa dla wejść A i B wynosi (wzmacniacz operacyjny idealny):

	A	B
a.	$R_0 \parallel R_2$	R_3
b.	R_1	$R_3 + R_4$
c.	R_1	R_3
d.	$R_1 + R_2$	$R_3 + R_4$
- $\parallel$ - oznacza połączenie równoległe

24. Napięcie na wyjściu wzmacniacza wyraża się zależnością (wzmacniacz operacyjny idealny):

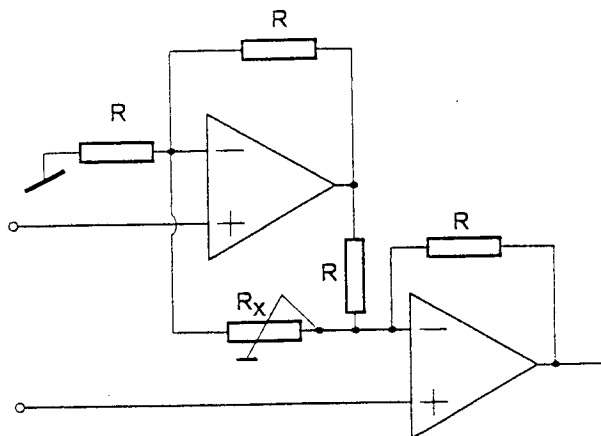
- $U_z \left(1 + \frac{R_2}{R_3} + \frac{R_1}{R_4}\right)$
- $U_z \left(1 + \frac{R_2 R_1}{R_4 R_3}\right)$
- $U_z \left(1 + \frac{R_1}{R_4}\right)$
- $U_z \left(1 + \frac{R_2}{R_3}\right)$

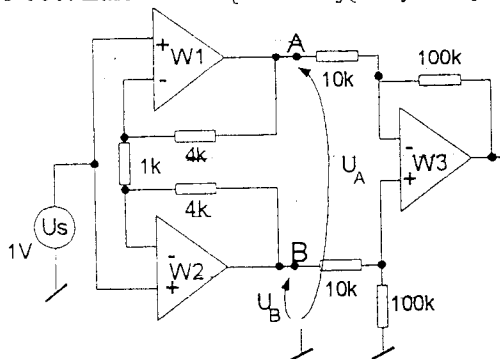
25. Ulepszony wzmacniacz różnicowy zrealizowany przy wykorzystaniu dwóch wzmacniaczy operacyjnych (zakładamy idealne). Ile wyniesie wzmocnienie sygnału różnicowego, jeżeli na potencjometrze R_x nastawimy

wartość $\frac{1}{2} R$?

- 2
- 4
- 6
- 8

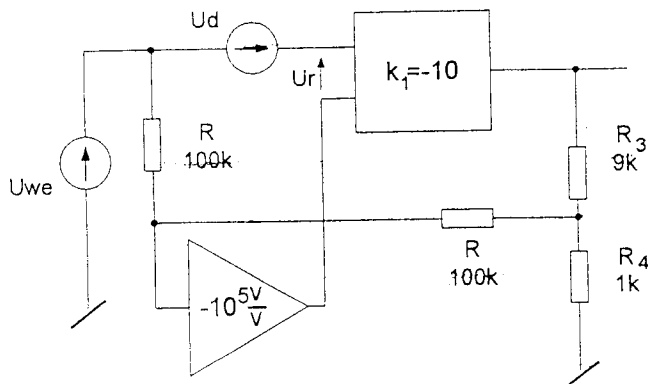

26. W celu wytlumienia składowej sumacyjnej sygnału, zastosowano wzmacniacz pomiarowy o schemacie jak poniżej. Współczynnik CMRR użytych wzmacniaczy wynosi 20 000. Załóż zerową tolerancję rezystancji, W_1 i W_2 identyczne. Ile wynoszą wartości napięć U_A , U_B ?

- a. 0,05mV   b. 0,2mV   c. 0,2V   d. 1V

27. Całkowity sygnał dryftu składowej stałej odniesiony do wejścia wzmacniacza prądu stałego W_1 wynosi U_d . Napięcie to jest wzmacniane $|k_1|$ razy podobnie jak sygnał U_{we} . Aby zmniejszyć wpływ U_d , dołączono tor kompensacyjny wykorzystujący wzmacniacz prądu stałego z przetwarzaniem (praktycznie pozbawiony dryftu) o wzmacnieniu $k_2 = -10^5 \frac{V}{V}$.

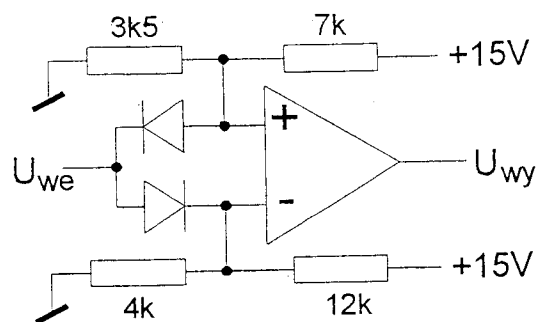

Jeżeli $|k_1| = 100$, a wartości rezystancji są takie jak na rysunku to "wzmocnienie" napięcia U_d wyniesie:

- a. $\approx 1 \times 10^{-3}$ b. $\approx 0,5 \times 10^{-3}$ c. $\approx 0,2 \times 10^{-3}$ d. $0,1 \times 10^{-3}$

28. Dla poniższego układu dyskryminatora okienkowego, szerokość okna wyniesie (napięcie przewodzącej diody przyjmujemy 0,6V):

- a. 3,65 V
b. 3,05 V
c. 2,75 V
d. 2,45 V

29. Po uproszczeniu funkcja F ma postać:

$$F = a(\bar{a} \vee b)(\bar{a} \vee \bar{b} \vee c)(\bar{a} \vee \bar{b} \vee \bar{c} \vee d)$$

- a. $a \oplus b \oplus c \oplus d$
b. $a \vee b \vee c \vee d$
c. $abcd$
d. $\overline{a \vee b \vee c \vee d}$

30. Dla funkcji f współczynniki rozwinięcia $AB \dots H$ wynoszą: $f = a\bar{b} \vee ac \vee \bar{a} \bar{c} \vee \bar{b} \bar{c}$

	A	B	C	D	E	F	G	H
a.	1	0	0	1	0	1	1	1
b.	1	1	0	0	1	0	1	1
c.	1	1	1	0	0	1	0	1
d.	1	1	1	1	0	0	1	0

$$f = (A \vee a \vee b \vee c)(B \vee \bar{a} \vee b \vee c)(C \vee a \vee \bar{b} \vee c)(D \vee \bar{a} \vee \bar{b} \vee c)(E \vee a \vee b \vee \bar{c})(F \vee \bar{a} \vee b \vee c)(G \vee a \vee \bar{b} \vee \bar{c})(H \vee \bar{a} \vee \bar{b} \vee \bar{c})$$

31. Współczynniki rozwinięcia $(AB \dots H)$ funkcji $f = (a \vee \bar{b})(a \vee c)(\bar{b} \vee c)$ wynoszą:

$$f = Aabc \vee B\bar{a}bc \vee Cab\bar{c} \vee Dabc \vee E\bar{a}bc \vee F\bar{a}b\bar{c} \vee Gab\bar{c} \vee Habc$$

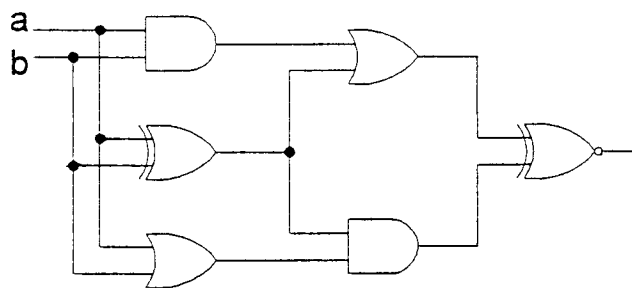
	A	B	C	D	E	F	G	H
a.	1	0	1	0	1	0	1	0
b.	1	1	0	0	1	1	0	0
c.	0	1	1	0	0	1	1	0
d.	0	1	1	1	0	1	0	0

32. Pobór mocy układu cyfrowego można wyrazić przybliżoną zależnością (k - współczynnik stały, U - napięcie zasilania, f - częstotliwość pracy):

- a. $P=k_1Uf$ b. $P=k_2U^2f$ c. $P=k_3Uf^2$ d. $P=k_4U^2f^2$

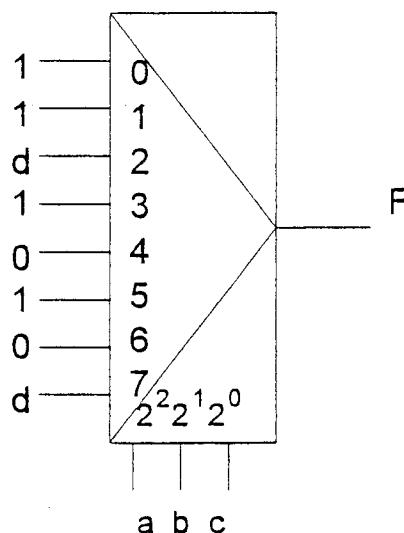
33. Funkcja na wyjściu poniższego układu ma postać:

- a. $\overline{a \vee b}$
 b. $\overline{ab}$
 c. $a \vee b$
 d. ab

34. Układ 8-wejściowego multiplexera realizuje funkcję ($F=1$, jeśli podany warunek jest spełniony):

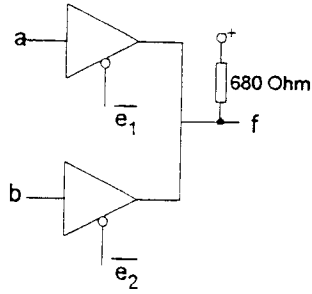
- a. $ab \leq cd$
 b. $ab \geq cd$
 c. $a \oplus b \oplus c \oplus d$
 d. $abcd$
- } - odpowiednio wagi 2, 1

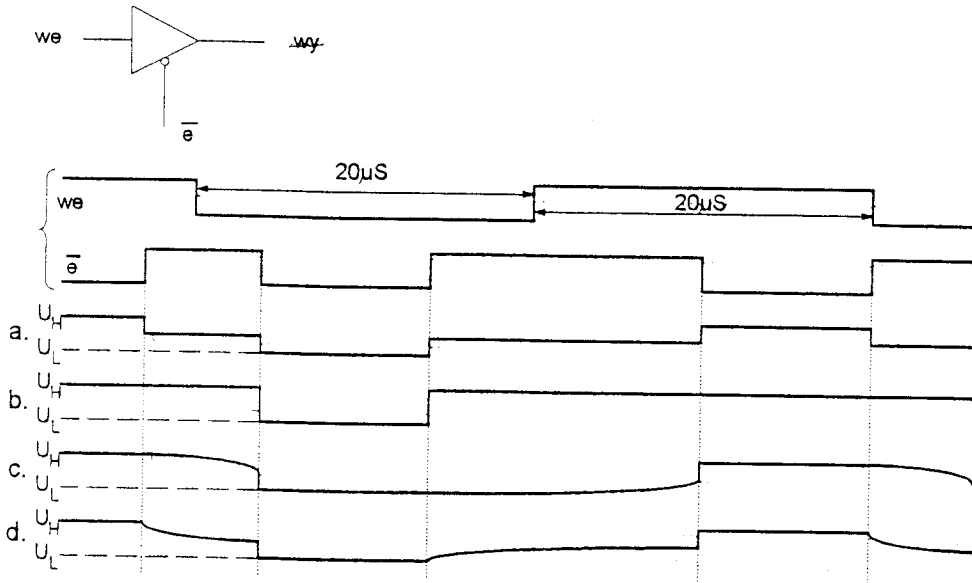

35. Jaka funkcję realizuje poniższy układ. Gdy $e = 1$ to wyjście jest w stanie wysokiej impedancji. Kombinacja $e_1 = e_2 = 0$ nie występuje.

- a. $(a \vee b)(\overline{e_1} \vee \overline{e_2})$
- b. $(a \vee \overline{e_1})(b \vee \overline{e_2})$
- c. $a\overline{e_1} \vee b\overline{e_2}$
- d. $ab \vee e_1 e_2$

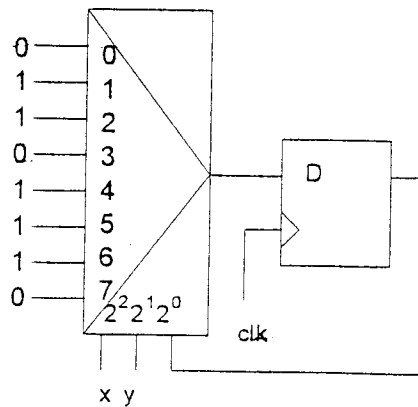

36. Wyjście bramki 3-stanowej nie podłączone. Gdy $\overline{e} = 0$ $wy = we$. Do wyjścia dołączono oscyloskop przez sondę ($R_{we} = 10M\Omega$). Dla zadanych przebiegów: we , $\overline{e}$ wybierz właściwy przebieg wyjściowy.

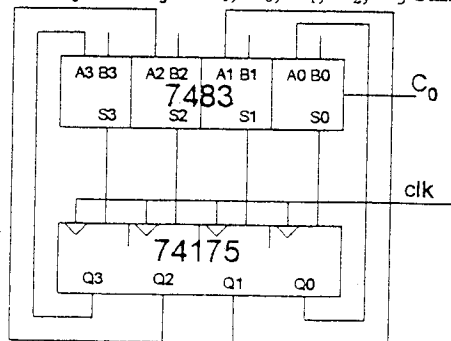
37. Poniższy układ jest w rzeczywistości przerzutnikiem typu:

- a. T
  - b. D
  - c. RS
  - d. JK
- } $X=Y$
- XY

38. Poniższy układ składa się z 4-bitowego sumatora oraz 4-bitowego rejestru (4x przerzutnik D wyzwalany zboczem narastającym, wspólny zegar, zerowanie) Aby zapewnić funkcję licznika rewersyjnego (wspólny zegar clk, linia kierunku R: $R=0$ w przód, $R=1$ wstecz) należy do wejść C_0, B_0, B_1, B_2, B_3 sumatora dołączyć:

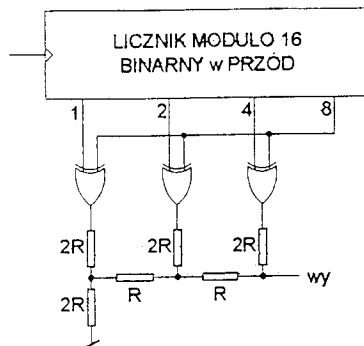
	B_3	B_2	B_1	B_0	C_0
a.	R	1	1	1	R
b.	0	0	0	0	R
c.	R	R	R	1	0
d.	R	0	0	0	1

39. Aby uzyskać 4-bitowy licznik zliczający wprzód z 4-bitowego licznika binarnego zliczającego wstecz (przerzutniki JK) najlepiej jest:

- uzupełnić licznik o cztery 4-wejściowe multipleksery
- uzupełnić licznik o bramki EX-OR
- zanegować funkcje na wejściach J przerzutników
- zanegować funkcje na wejściach K przerzutników

40. W poniższym układzie (pomijamy efekt kwantyzacji) uzyskamy przebieg:

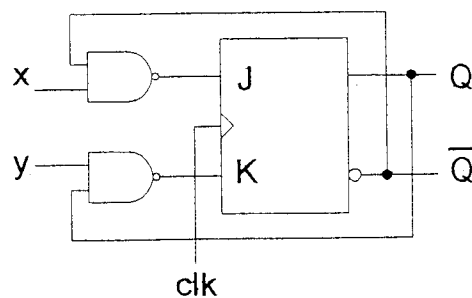

- trapezoidalny
- piłokształtny
- trójkątny
- składową stałą

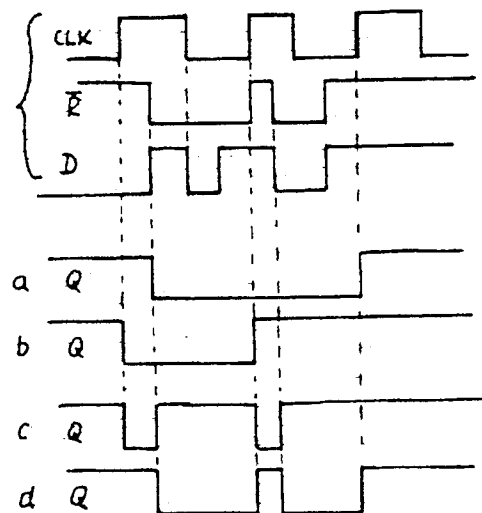
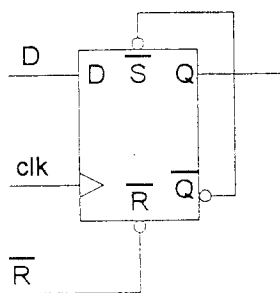
41. Wybierz właściwe tablice wzbudzeń dla poniższego przerzutnika xy.

$Q_0 \rightarrow Q$	a		b		c		d	
	x	y	x	y	x	y	x	y
0 → 0	0	-	0	-	-	1	1	-
0 → 1	-	1	1	-	0	-	0	-
1 → 0	-	1	-	1	0	-	-	0
1 → 1	0	-	-	0	-	1	-	1

- oznacza 0 lub 1

42. Dla poniższego układu przebiegi wejść $\bar{R}$, D, clk są jak następuje:

43. Przetwornik 16-bitowy a/c przetwarza napięcia z zakresu $[-5, +5][V]$. Pracuje w kodzie naturalnym binarnym przesuniętym tj. dla $-5V=00...00$, a dla prawie $+5V=11...11$. Wyniki odbiera procesor sygnałowy stałoprzecinkowy, który liczy w kodzie uzupełnionym „1.15”. Jest to kod uwzględniający znak, wagi jego pozycji kodowych wynoszą odpowiednio $-2^0, 2^{-1}, 2^{-2}, \dots, 2^{-15}$. Jaką operację na słowie z przetwornika a/c musi wykonać procesor zanim można je wykorzystywać do obliczeń?

- negacja bit po bicie i dodanie 1
- negacja MSB
- negacja bit po bicie
- negacja dla pozycji kodowych od $10...00 \div 11...11$

KOD.....

XXVIII Ogólnopolska Olimpiada Wiedzy Elektrycznej i Elektronicznej
ZST Leżajsk

Karta odpowiedzi
(grupa elektroniczna)